

Jaanuari 2. pühapäev
Liturgiline värv – valge

KOLMEKUNINGAPÄEV TARGAD HOMMIKUMAALT

EELTEADMISI TEKSTI KOHTA Mt 2: 1-12

Kolmekuningapäeva, jõuluaja lõpupüha tekstis on Matteuse "jõuluevangeelium". Kui Luuka vastavas jutustuses (Lk 2: 1-20) on pilk suunatud läände (Rooma keiser Augustus ja rahvaloendus), siis Matteusel on see suunatud itta. Oma evangeeliumi 2 ptk. alguses räägib ta "tarkadest" ehk täheteadlastest, kes tulid Hommikumaalt. Matteus on nende tarkade all mõelnud Babüloonia kaldea astrolooge. Kes need Hommikumaa targad täpselt olid, sellele evangeelium vastust ei anna. Pärimused ja harjumuspärsed kujutlused on aga aegade jooksul põiminud rohkesti legende nende tarkade kohta. Näiteks Justinius Märter teab rääkida, et need targad on tulnud Araabiast. Varakristlikus kunstis kujutatakse neid jälle Pärsiast saabuvate Mithra preestritena, maagide preestrikasti esindajatena, mis on seletatav ristiusu tolleaegse võitlusega Mithra-usu mõjutuste vastu. Ka pärimus tarkade arvu kohta on muutuv: läänepoolsete kristlaste seas räägitakse kolmest, idapool kaheteistkümnest targast. Läänes on neid peetud kuningateks – ilmselt Vana Testamendi mõjutusel. Hilisem legend teab juba nende nimesidki nimetada: Kaspar, Melhjør ja Baltasar.

Kuid olgu: evangelist Matteus räägib meile, et mittejuudid ehk paganad tulid kummardama vastündinud Jeesuslast ja oma aupaklikkuse märgiks tõid Temale kingitusi.

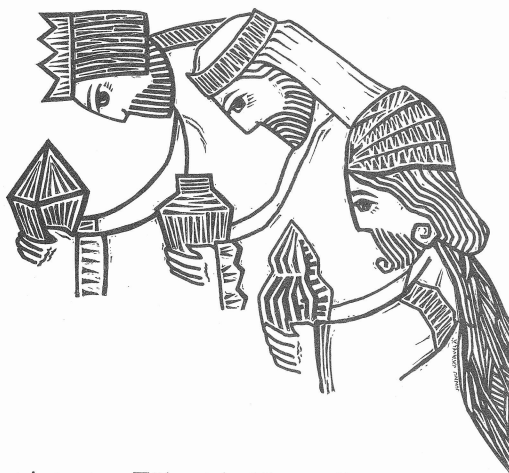
Jeesuse sünniloo puhul ei olnud meil tegemist ainult juutide kuningaga ega üldse maise valitseja sünniga. Nagu edaspidi evangeeliumist selgub, oli tegemist kogu maailma Päästjaga, Kristusega, kellest tuli tunnistada "kõigele rahvastele".

Juba selles Matteuse "jõuluevangeeliumis" sisaldub paganamisjoni mõte. Selles kutsutakse neid paganlikke idamaa tarku imelisel viisil vaatama ja kummardama seda Päästjat, kes oli sündinud maailma.

Teine tähelepanuvääriv asi tarkade kõrval on päeva evangeeliumis imeline täht, mis ilmutas Päästja sündimist ja juhatas targad õigesse kohta. Mõnikord on seda püütud seletada kui tavalist, aga harva esinevat nähtust. Neis teooriates ja põhjendustes on aga oht, et püüame oma mõistuse varal justkui tõendada Jumala Sõna usutavust. Selliste ürituste tulemused ei näi siiski rahuldavat mõistust ega ka usku.

Petlema imetähele mõeldes peaksime küsima, mis ülesannet või sõnumit ta kannab Matteuse evangeeliumis. Õieti on kogu Jumala ilmutus Piibli algusest kuni lõpuni suur ime. Evangeelium Päästja sündimisest toob meie ette Jumala armastuse ja päästmistegude ime. Täht, mis juhtis targad Jeesuslapse juurde, oli ime. Nii selle ku kõigi Jumala päästmistegude puhul jääb meie mõistus abituks, siin on vaja usku. Petlema täht tunnistab Jeesuse sündimise suurt tähendust kogu maailmale, päästmisajastu koitu, mil kõiki rahvaid – ka paganaid – kutsutakse osadusse elava Jumalaga. Samuti kutsub see täht evangeeliumi vahendusel meid Jumala päästmistegu vaatama ja isiklikult sellesse uskuma. Sellise usu tärkamine ja meis elamine – seegi on Jumala ime.

Kari Lintuvuori

Eesmärk: Lapsed saavad teada, et jutustus Tähest ja Hommikumaa tarkadest on seotud kolmekuningapäevaga. Lapsed saavad jutustusest elamuse.

JUHISEKS ÕPETAJALE

Kui rühmas on rohkem väikseid lapsi, moodustatakse pühapäevakooli laulu "Täht on süttinud"-kujund. Kui ruumis on võimalik liikuda, tehakse koos vastavalt laulule läbi idamaa tarkade teekond.

Õpetaja võtab kaasa jõulukuuse tähe või omatehtud suure tähe, mis kinnitatakse kepi otsa. Seda kasutatakse laulu ilmestamiseks.

Ruumi seatakse valmis ka sõim (pappkast, punase paberiga kaetult, nukust beebiga. Froteerätt võib olla kardinaks). Idamaa kolmele targale tehakse käterättidest turbanid.

Originaalne laul eemaldatud autoriõiguste pärast. Kasutada mõnda jõululaulu Petlemma tähest.

PALVE

Sissejuhatus:

Jõulu ajal me meenutame teisi parimate soovide ja kingitustega. Kui meel on rõõmus, siis tundub, nagu kogu jõuluaeg oleks täis valgust ja soojust.

Täname ühiselt Taevaisa:

Armas Jumal, Sina oled andnud Jeesuse meile Päästjaks. Tema sünnipäeva oleme me nüüd pidanud. Luba meil viia nende pühade rõõmu ja soojust ka argipäevadesse. Täname selle eest, et Sina, Taevaisa hoolitsed alati meie eest. Aamen.

PÄEVA SÕNUM

JUTUSTAV JA TEGEVUSLIK OSA

Teate Jeesuse sündimisest said ka kolm tähetarka kaugel idamaal. Nad nägid taevas üht suurt tähte. See jutustas neile, et Jeesus on sündinud. Siis seadsid need mehed kaamelid teekonnaks valmis ja läksid pikale reisile Jeesuse kodumaale.

(Lauldakse "Täht on süttinud" esimest salmi kaks või kolm korda. Üks kannab tähte. Kõik järgnevad tähekandjale ja tarkadele. Tähtis on, et võimalikult kõik lapsed osaleksid laulus, ka kõige väiksemad.)

Idamaa targad peavad rändama läbi kõrbe. Öösel tähed valgustavad nende teed. Nad suudavad vastu pidada sellel raskel teekonnal, kuna teavad, et teekonna lõpul saavad nad näha vastsündinud Jeesuslast.

(Rongkäik jõuab sõime juurde, moodustatakse ring selle ümber. Lauldakse teine salm laulust. Keegi võib saata triangelitel.)

Targad põlvitavad sõime juures. Nad panevad sinna ka kaasatoodud kingitused: kulda ja healõhnalisi salve, nagu idamaadel kombeks oli.

(Lauldakse kolmas salm triangelite saatel.)

Ka meil on jõulupuu peal täht. See räägib tollest tähest, mis kord juhatas idamaa targad Jeesuslapse juurde. Jõulu ajal meenutab täht kuuse ladvas meile alati Jeesuse sündi.

(Tehakse veel rännak tähe saatel tagasi endisele kohale. Lauldakse neljas salm.)

LÕPUPALVE

Jeesus, õnnista lapsi ja nende vanemaid lähedal ja kaugel. Amen.

